

Búnaðarsamband Suðurlands

Ársrit 2020

51. árgangur 1. tbl. 2021

BÚNAÐARSAMBAND SUÐURLANDS

Stofnað 6. júlí 1908

Búnaðarfélög 30, búgreinafélög 5, félagatala 1.226, apríl. 2021.

Aðalstjórn:

Gunnar Kr. Eiríksson, Túnsbergi, í stjórn frá 2008, formaður frá 2016.
Ragnar Lárusson, Stóra-Dal, í stjórn frá 2006.
Helgi Eggertsson, Kjarri, í stjórn frá 2017.
Erlendur Ingvarsson, Skarði, í stjórn frá 2012.
Björn Helgi Snorrason, Kálfafelli, í stjórn frá 2019.

Varastjórn:

Þórunn Andrésdóttir, Bryðjuholti.
Ragnar Finnur Sigurðsson, Litla-Ármóti.
Borghildur Kristinsdóttir, Skarði.
Sigurður Sæmundsson, Skeiðvöllum.
Magnús Örn Sigurjónsson, Eystri-Pétursey.

Skoðunarmenn:

Rafn Bergsson, Hólmahjáleigu, frá 2020
Valdimar Guðjónsson, Gaulverjabæ, frá 2018.

Starfsfólk:

	Sími
Sveinn Sigurmundsson, frá 1983, frkv.stj. frá 1. okt. 1987	480-1801
Helga Sigurðardóttir, frá 1. sept. 1999	480-1804
Brynja Marvinsdóttir, frá 1. ágúst 2010	480-1800

Starfsmenn Bændabókhalds ehf.:

Ólafur Þór Þórarinsson, Selfossi	480-1802
Björg Agnarsdóttir, Selfossi	480-1832
Hansína Kristjánsdóttir, Selfossi	480-1831
Gunnar Ríkharðsson, Selfossi	480-1833
Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti	486-8987
Sigrún Böðvarsdóttir, Prestsbakka	480-1819

Stóra-Ármót, bústjórar:

Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson frá 1. sept 2001	482-1058
--	----------

Kynbótastöð ehf.

Starfsmenn Kynbótastöðvar og starfssvæði:

		Sími
Sveinn Sigurmundsson	Framkvæmdastjóri frá 1. maí 1996	480-1801
Bragi Ágústsson	Hluti Flóa, Skeið, vesturhluti Árnessýslu	871-2056
Úlfhéðinn Sigurmundsson	Hreppar, hluti Tungna	871-5563
Guðmundur Jón Skúlason	Rangárþing frá V-Landeyjum, hluti Flóa	871-8611
Hermann Árnason	Frá Vík að vesturhluta Landeyja	871-1410
Sigríður Böðvarsdóttir	Skaftárhreppur	871-4719

Klaufskurður:

Birkir Þrastarson, Hæli	897-4482
-------------------------	----------

Sauðfjársæðingar

Sveinn Sigurmundsson, umsjón frá 1. apríl 1986	480-1801
--	----------

Formenn búnaðar– og búgreinafélaga

Formenn búnaðarfélaga 2021:

Ölfus: Kjartan Þ. Ólafsson, Hlöðutúni, 816 Ölfus

Grímsnes: Björn Snorrason, Björk, 801 Selfoss

Bláskógabyggð: Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð, 804 Selfoss

Hrunamannahr.: Benedikt Kristinn Ólafsson, Auðsholti 6, 846 Flúðir

Gnúpverjahlr.: Arnór Hans Þrándarson, Þrándarholti, 804 Selfoss

Skeið: Jón Vilmundarson, Skeiðháholi, 804 Selfoss

Hraungerðishr.: Ragnar Finnur Sigurðsson, Litla-Ármóti, 803 Selfoss

Sandvíkurhr.: Ari Páll Ögmundsson, Stóru-Sandvík, 801 Selfoss

Eyrarbakka hr.: Jón Ingi Jónsson, Gamla Hrauni 2, 820 Eyrarbakki

Stokkseyrarhr.: Björn Harðarson, Holti, 801 Selfoss

Gaulverjabæjarhr.: Stefán Geirsson, Gerðum, 803 Selfoss

Villingaholtsh.: Reynir Þór Jónsson, Hurðarbaki, 803 Selfoss

Ásahreppur: Egill Sigurðsson, Berustöðum, 851 Hella

Djúparhreppur: Birkir Ármannsson, Brekku, 851 Hella

Holt: Daníel Magnússon, Akbraut, 851 Hella

Landsveit: Hannes Ólafsson, Austvaðsholti, 851 Hella

Rangárvellir: Björgvin Reynir Helgason, Lambhaga, 851 Hella

Hvolhreppur: Birkir Arnar Tómasson, Móeiðarhvoli 2, 861 Hvolsvöllur

Fljótshlíð: Páll Eggertsson, Arngeirsstöðum, 861 Hvolsvöllur

V-Landeyjar: Jóhann Rúnar Sævarsson, Stíflu, 861 Hvolsvöllur

A-Landeyjar: Jóhann Nikulásson, Stóru-Hildisey 2, 861 Hvolsvöllur

V-Eyjafjöll: Eyvindur Ágústsson, Stóru-Mörk, 861 Hvolsvöllur

A-Eyjafjöll: Magðalena K. Jónsdóttir, Drangshlíðardal, 861 Hvolsvöllur

Dyrhólahr.: Magnús Örn Sigurjónsson, Eystri-Pétursey, 871 Vík

Hvammsh.: Ingi Már Björnsson, Suður-Fossi, 871 Vík

Álftaver: Páll Eggertsson, Mýrum, 881 Kirkjubæjarklaustur

Skaftártunga: Bergur Sigfússon, Austurhlíð, 881 Kirkjubæjarklaustur

Leiðvallahr.: Hörður Daði Björgvinsson, Efri-Ey, 881 Kirkjubæjarklaustur

Kirkjubæjarhr.: Þórarinn Bjarnason, Þykkvabæ, 881 Kirkjubæjarklaustur

Hörgslandsh.: Bjarki V. Guðnason, Maríubakka, 881 Kirkjubæjarklaustur

Formenn búgreinafélaga á Suðurlandi:

Félag kúabænda Suðurlandi: Aðalbjörg Rún Ásgeirsdóttir, Stóru-Mörk III

Félag sauðfjárbænda V-Skaftafellss.: Sigurjón Fannar Ragnarsson, Þykkvabæ 3

Félag sauðfjárbænda Rangárvallasýslu: Ragnar M. Lárusson, Stóradal

Félag sauðfjárbænda Árnessýslu: Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð 2

Skýrsla formanns

Síðasti aðalfundur BSSL var haldinn sem fjarfundur vegna kórónuveirunnar, en fjöldatakmörkanir voru á samkomum. Þetta fundarform gekk ágætlega en er ekki æskilegt á svona stórum fundum. Kosið var um stjórn í Árnessýslu, Helgi Eggertsson og Gunnar Kr. Eiríksson gáfu kost á sér og voru kjörnir til áframhaldandi stjórnarsetu í aðalstjórn. Varamenn voru kjörnir Ragnar Sigurðsson og Þórunn Andréadóttir. Skoðunarmenn reikninga til næstu 2ja voru kosnir Rafn Bergsson og Valdimar Guðjónsson. Stjórn skipti með sér verkum, Gunnar formaður, Ragnar varaformaður, Björn ritari, Erlendur og Helgi meðstjórnendur.

Á árinu 2020 voru haldnir 5 stjórnarfundir, endurbætur voru gerðar á skrifstofuhúsnæði BSSL, stækkun á kaffistofu og opnum rýmum breytt í 2 skrifstofur. Ekki voru haldnir hrútafundir á haustdögum vegna samkomutakmarkana en hrútakosturinn kynntur á netinu eins og kostur var.

Ákveðið var að fjárfesta í mjaltþjón að Stóra-Ármóti í samvinnu við bústjóra þar. Er hann væntanlegur nú í apríllok. Fjárhagsstaða búins er sterk og munu kaup á mjaltþjóni ekki breyta því.

Vinna að breytingum á félagskerfinu hafa tekið töluverðan tíma en í stærstum dráttum eru breytingarnar fólgnar í því að bein félagsaðild bænda verður að Bændasamtökum Íslands, búgreinafélög sameinast BÍ, búnaðarsamböndin verða áfram landshlutasamtök bænda og sinna skilgreindum verkefnum.

Á Búnaðarþingi sem var haldið 22.-23. mars s.l. var samþykkt að vinna áfram að þessum félagskerfisbreytingum en á síðari stigum komi landbúnaðarfyrtæki til liðs við félagskerfið og styrki stoðirnar.

Auka Búnaðarþing verður haldið 10.júní og verður félagskerfisbreytingin lögð þar fyrir til samþykktar. Verði hún samþykkt mun nýtt kerfi taka við 1.júlí 2021.

Að lokum þakka ég stjórn, starfsfólki og bændum gott samstarf á árinu

Gunnar Kr. Eiríksson.

Fjosið á Stóra-Ármóti eftir breytingar. *Ljósmynd Ingibjörg Hugrún Jóhannesdóttir*

Starfsemi Búnaðarsambandsins 2020

Tíð var óhagstæð og illviðrasöm í byrjun árs og að mestu leyti fram að páskum. Meðalvindhraði var meiri en vant er og loftþrýstingur lægri. Illviðri voru mjög tíð og miklar samgöngutruflanir voru vegna óveðurs, mikils fannfergis og snjóþynsla norðan- og austanlands og á Vestfjörðum. Mikið austanveður gekk yfir landið þann 14. febrúar og bættist í hóp verstu illviðra síðustu ára. Maí og júní voru hagstæðir en júlí fremur kaldur. Framan af ágúst rigndi mjög um landið sunnan- og vestanvert en hlý og hagstæð tíð var þá norðaustanlands. September var fremur svalur en október hlýr og hægviðrasamur. Mjög snjólétt var á landinu í nóvember og desember. Hvassviðri voru tíð en samgöngur röskuðust þó lítið vegna snjóleysis.

Hvað landbúnaðinn áhrærir þá var ekkert kal en verulegt girðingatjón varð í austanhreinu einkum í Rangárþingi eystra. Það voraði vel og tíð til heyskapar hagstæð. Heyfengur var yfirleitt mikill og góður. Korn þroskaðist fremur vel og tíð til þreskingar fremur hagstæð. Uppspera garðávaxta var góð.

Formannafundur var haldinn að Stóra Ármóti 24. janúar. Farið var í heimsókn í einangrunarstöð Nautís. Yfirlit yfir starfsemi Búnaðarsambandsins og Nautís var flutt. Jóhann Nikulásson flutti erindi um endurskoðun félagskerfisins en hann er formaður nefndar sem skipuð var á síðasta Búnaðarþingi og á að skila tillögum á næsta þing.

Búnaðarsambandið veitti verðlaun á aðalfundi Félags kúabænda á Suðurlandi sem haldinn var í Gunnarsholti 11. febrúar. Afurðahæsta kúabú Suðurlands árið 2019, Huppustyttan var veitt Reyni Þór Jónssyni og Fanneyju Ólafsdóttur ábúendum að Hurðarbaki í Flóa. Afurðahæsta kúr á

Suðurlandi árið 2019 var Spurning 1818 frá Svövu Kristjánsdóttur og Boga Pétri Eiríkssyni í Birtingaholti 1, Þyngsta ungneytið var holdablendingur nr. 007 frá Pálinu Pálsdóttur á Mýrum í Álftaveri.

Gerður var samningur við Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið (ANR) um að Búnaðarsambandið kæmi að eftirfylgni við skil á haustskýrslum fyrir Suðurland og austur í Lón. Alls voru rúmlega 1000 skýrslur búfjáreiganda sem ekki hafði verið skilað en þegar betur var að gáð þurfti verulega tiltekt í gagnagrunninum Bústofni en margir búfjáreigenda þurftu að skila fleiri en einni skýrslu.

Kórónuveiran kom til landsins um mánaðarmótin febrúar/mars og fór að hafa veruleg áhrif á starfsemina þegar leið á mars. Vinnustaðnum var tvískipt og helmingur starfsmanna vann heima meðan hinir voru á skrifstofunni og svo var skipt á 3ja daga fresti. Öllum fundum og samkomum var aflýst vegna samkomubanns. Þegar að innanlandsmitunum fór að fækka var aðeins slakað á og við hættum að hólfaskipta starfseminni þegar kom fram í apríl. Aðalfundinum var stöðugt frestað

Verðlaunahafar Huppustyttunar 2020, afurðahæsta kúabúið á Suðurlandi annað árið í röð hjá Reyni og Fanneyju, Hurðarbaki.

Ljósmynd Magnús Hlynur Hreiðarsson

og varð hann á endanum haldinn 18. nóvember sem fjarfundur. Nokkrir stjórnarfundir voru haldnir í síma og sem fjarfundir. Það hefur bæði kosti og galla. Sparar mikinn tíma og kostnað við ferðalög en á hinn bóginn er líka nauðsynlegt að hittast af og til. Það er samt hægt að spara mikinn tíma og fjármuni með skynsamlegri notkun fjarfunda en þá þarf fólk líka að læra að tileinka sér þessa tækni. Haustfundir sauðfjárræktarinnar voru ekki haldnir að þessu sinni. Í staðinn var RML með streymifund með kynningu á hrútakosti stöðvanna.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands sá 112. var haldinn 18. nóvember sem fjarfundur. Alls mættu 34 fulltrúar af 44 sem höfðu rétt á fundarsetu frá 21 búnaðarfélagi og 4 búgreinafélögum. Fyrir utan hefðbundinn aðalfundarstörf ræddi Oddný Steina Valsdóttir varaformaður BÍ um fyrirbyggjandi tillögur frá BÍ um breytingar á félagskerfi bænda. Kosið var um 2 fulltrúa í stjórn úr Árnessýslu en Gunnar Kr. Eiríksson og Helgi Eggertsson voru kosnir í stjórn til næstu þriggja ára og varamenn þeirra Ragnar Sigurðsson og Þórunn Andrésdóttir.

Búnaðarsambandið heldur úti heimasíðu og birti 30 fréttir á árinu auk fundargerða og upplýsinga um starfsemina.

Búnaðarsambandið sá um úttektir vegna styrkja sem veittir eru samkvæmt búvörusamningum til jarðræktar og á uppskorin tún undir umsjón ANR. Heildarstyrkur vegna jarðræktar var 382 milljónir og 380 milljónir í landgreiðslur. Styrkur á ha var kr. 32.096 vegna jarðræktar og kr. 4.831 á ha vegna uppskorinna túna. Þá voru veittir styrkir á útiræktað grænmeti alls á 516 ha á 291 spildu og var greitt 113.240 kr/ha en 70 milljónir voru til skiptanna. Tjón vegna ágangs álfta og gæsa var tekið út á 213 ha hjá 33 bændum og námu bætur 3,1 milljón. Skilyrði fyrir úttekt er að til staðar séu viðurkennd stafræn tunkort teiknuð í loftmyndagrunn BÍ og skýrsluhald í Jörð. Búnaðarsambandið sá líka um úttektir í Austur-Skaftafellssýslu. Úttektarvinnan felst m.a í því að yfirfara umsóknir og bera þær saman við loftmyndir og gervitunglamyndir eftir

Tafla 1. Yfirlit um afurðir – magn og eiginleika, árin 2000-2020

Ár	Árskýr	Nyt- árskýr kg	Sæti	Fitu %	Prótein %	Frumutala x 1000	Gerlatala
2000	56	4422		3.82	3.27	336	31.916
2002	47	5378	204	3.87	3.32	263	11.875
2004	40	6248	52	3.83	3.29	299	12.812
2006	42	6357	58	4.00	3.41	343	10.916
2008	45	6321	75	4.06	3.47	325	11.920
2010	43,8	6972	16	4.18	3.49	230	9.420
2011	43,4	6518	58	4.18	3.45	164	8.540
2012	46,8	6655	53	4.17	3.43	174	10.404
2013	42,1	6.798	45	4.37	3.55	232	11.100
2014	47,3	6.844	47	4.16	3.47	172	9.600
2015	51,8	6628	99	4.19	3.52	223	12.000
2016	47,4	7027	77	4.12	3.40	249	12.000
2017	51,2	6259	212	4.19	3.47	199	6.000
2018	53,4	7343	69	4.20	3.41	167	5.000
2019	52,5	6902	126	4.51	3.40	153	6.000
2020	47,8	7356	72	4.66	3.51	182	8.000

mismunandi dagsetningum og heimsækja bændur eftir tilviljunarkenndu úrtaki.

Fjölmörg önnur verkefni má nefna; Mat á girðingatjóni í Rangárþingi eystra, umsagna vegna stofnunar lögbýla, aðstoð við umsóknir og úttektir vegna vatnsveita á lögbýlum, aðstoð við greiðslumarksviðskipti, úttektir vegna styrkja í Framleiðnisjóð og mat á því að land sé tekið úr landbúnaðar-notum og tunkortagerð.

Ráðist var í framkvæmdir við skrifstofuhúsnæðið, kaffistofan stækkuð og opið rými sem snýr að Austurvegi var breytt í 2 skrifstofur.

Í bændabókhaldi lét Kristín Björnsdóttir af störfum á miðju ári en í hennar stað var Björg Agnarsdóttir ráðinn en hún er að ljúka við nám í viðskiptafræði við Háskólann á Akureyri. Helga Sigurðardóttir var í veikindaleyfi frá 1.mars og út árið.

Búnaðarsambandið kom að starfsemi Nautís með því að sjá um bókhald og framkvæmdastjórn, auk þess sem undirritaður kemur að vigtun, sæðis-töku og fleiri verkum.

Stóra Ármót

Heyskapur hófst 25. júní en búið var að heyja fyrir mjólkurkúrarnar þann 1. júlí. Fyrri slætti lauk 17. júlí en þá höfðu náðst 1.007 rúllur af 66 ha. Há var sleginn á 43 ha og grasfræi skjólsáð með höfrum í 7,5 ha. Heildaruppskera var 1.338 rúllur. Korn var sáð í 18 ha. Uppspera var rúm 58 tn og miðað við 85 % þurrefni er það 4,5 tn af ha

Framleiðsluréttur búins var árið 2020, 329.082

Á Stóra Ármóti. Ljósmynd Ingibjörg Hugrún Jóhannesdóttir

lítrar. Samkvæmt skýrsluhaldi nautgripaæktarinnar eru afurðir á árskú 2020 7.356 kg sem er hækkun milli ára. Innlögð mjólk á árinu var 332.621 þúsund lítrar. Efnainnihald innleggsmjólkur var (tafla 1), prótein 3,51% og fita 4,66%, frumutala var 182.

Í rekstrargreiningu sem unnin var af Runólfi hjá RML kemur fram að breytilegi kostnaðurinn er heldur hærri en meðaltal 90 annarra kúabúa sem skýrist aðallega af tveimur þáttum. Kjarnfóðurlíðurinn í kr/ltr er aðeins hærri en á samanburðarbúunum en á móti kemur mun herra afurðastig. Áburðar og frækostnaður er töluvert hærri en á samanburðarbúunum en veruleg heysala til Nautís og kornrækt koma á móti.

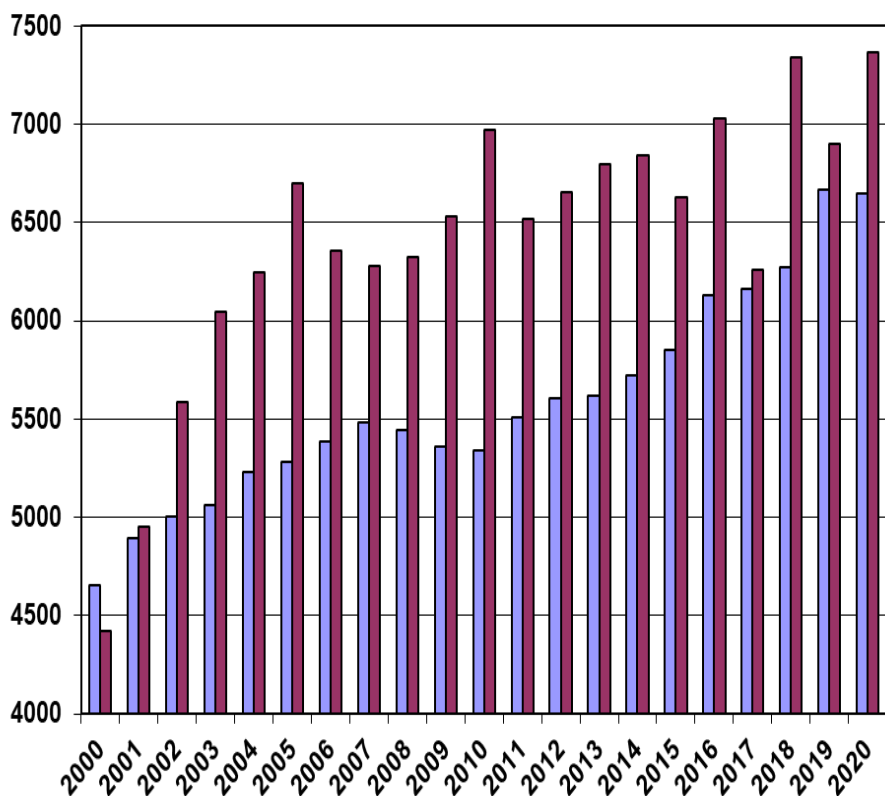
Á árinu var mikið girt af fjárheldum girðingum og víða sett ný hlið. Skipt var um glugga í fjósinu og þakið endurnýjað að hluta. Framhlið og suðurhlið var klædd með hvítu stáli og einangrað.

Þá var keyptur nýr haugtankur. Alls var fjárfest fyrir 10,7 milljónir.

Eðlilegt er að velta fyrir sér stöðu og hlutverki Stóra Ármóts. Ljóst er að ekkert samstarf er sem stendur við LbhÍ og líka að skólinn hefur markað sér stefnu um að vera með fóður- og nautgripa-tilraunir á Hvanneyri. Góðir möguleikar eru á að framkvæma jarðræktartilraunir á Stóra Ármóti þar sem um mismunandi jarðvegsgerðir er að ræða. Góð samvinna og samlegðaráhrif er við starfsemi Nautís. Sú hugmynd að hætta með fêð og taka fjárhúsið undir Angus holdakýr með það að markmiði að selja lífdýr hlaut ekki hljómgrunn meðal stjórnarinnar. Bæði er að í gjafabréfinu eru tilmæli um að sauðfjárrækt sé stunduð á búinu og líka að æskilegt væri að gera meira af athugunum eða tilraunum tengdu sauðfé. Hófleg sauðfjárbætt er landbót og getur haft jákvæð áhrif á bindingu kolefnis. Sú

hugmynd hefur komið fram að nota kúabúið sem ræktunarkjarna þegar farið verður að nota úrval út frá erfðamörkum í ræktunarstarfinu. Fundarsalurinn hefur nýst til bændafrunda og námskeiðahalds og margir möguleikar á að nota búið bændum til hagsbóta. Samþykkt var að hefja undirbúning við að kaupa mjaltþjón og eftir að tilboða var leitað var ákveðið að ganga til samninga við Landstólpa um kaup á Fullwood/Merlin mjaltþjóni.

Rekstrartekjur voru 61,4 milljónir og rekstrargjöld með 6 milljóna króna afskriftum upp á 55,8 milljónir en EBIDTA/rekstrarafgangur 12,3 milljónir. Skuldir búins eru einungis við móðurfélagið síðan að einka-

Afurðir árskúa á Stóra Ármóti samanborið við landsmeðaltal.

Tafla 2. Sæddar ær frá Sauðfjarsæðingastöð Suðurlands 2015-2020

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Bs. Kjalarnes	30	35	52	32		42
Borgarfj.	45	61	58	103	71	94
Snæf.	25	12	40	30	81	108
Dalir			12		41	45
Ísafjarðars.						28
Húnavatnss.	1.688	1.091	906	1.400	2.003	1.580
Skagafjörður	666	482	825	786	1.272	877
Eyjafjörður	630	250	410	413	672	739
S-Þing.	584	531	868	648	1.041	959
N-Þing.	361	313	513	329	707	736
Austurland	803	988	1.044	603	808	1.314
A-Skaft.	1.193	1.437	1.316	1.558	1.808	1.598
V-Skaft.	1.049	1.152	774	1.174	1.383	1.375
Vestm.eyjar	10					
Rang.	1.902	1.645	1.640	2.036	2.483	2.298
Árness.	2.764	2.373	2.131	2.793	3.200	3.284
Landið	11.750	10.371	10.589	11.905	15.570	15.077

hlutafélagið var stofnað 31,3 milljónir. Eignir í stofnsjóðum eru hinsvegar 43,1 milljónir, mest í Auðhumlu eða 41,5 milljónir.

Í lokaorðum rekstrargreiningarinnar má sjá; ”*Ljóst er að búið á Stóra Ármóti mun skila eigendum sínum umtalsverðum hagnaði næstu ár, að lágmarki 6 til 7 milljónir króna á ári og mögulega mun hærri tölum. Í heildina er reksturinn á Stóra Ármóti í samræmi við vel rekið kúabú, miðað við rekstur ársins 2020, afurðastig er mjög hátt og efnainnihald mjólkur mjög gott.*”

Sauðfjarsæðingastöð.

Heilsufar hrútanna var með besta móti og engin afföll frá því í mars og út árið. Djúpfrystingin hófst um miðjan nóvember en þá voru allir nýju hrútar stöðvanna komnir og búið að meta þá og skoða af ráðunautum RML. Sæðisgæði eftir frystingu eru varla ásættanleg en rétt um helmingur af sæðinu stenst gæðamat og náðust aðeins 727 skammtar af frosnu sæði þetta haustið. Áhugi á að fá frosið sæði var svipaður og verið hefur en alls voru um 400 skammtar sendir út. Það eru fyrst og fremst bændur um norðaustananvert landið og í Ísafjarðarsýslu sem nota frosið sæði. Árangur er ekki nógu góður

en full þörf á því að rannsaka betur heppilegan sæðingatíma eftir að ærin byrjar að blæsmi og verður stefnt að því að framkvæma slíka athugun næsta haust.

Fanghlutfall með fersku sæði frá Sauðfjarsæðingastöðinni var 68% og 1,89 fædd lömb eftir á en því miður aðeins 36 % fanghlutfall og 1,63 lömb eftir á með frystu sæði.

Sæðistökuvertíðin var sú 53 í röðinni og var þátttaka meiri en í fyrra og endaði í 11.750 ám sem sæddar voru með fersku sæði. Veðurfar var hagstætt fyrir utan hvassviðri við suðurströndina fyrstu dagana. Engin sending misfórst vegna veðurs. Heildarútsending var 18.200 skammtar af hrútasæði og nýtingin um 65%. Sæðistakan gekk nokkuð vel en sæðisgæði eru misjöfn og óvenju margir hrútar tæpir í þeim. Ekki náðist sæði úr Mínusi frá Mýrum þar sem hann var úr liði á afturfæti og

ekki um annað að ræða en farga honum. Muninn frá Ysta-Hvammi gaf alónýtt sæði í frýstingunni og framan af, en 9. desember voru sæðisgæði úr honum komin í lag. Ásókn í hrútana var óvenju jöfn. Mest af sæði var sent úr Blossa 16-837 frá Teigi í 1.695 ær, Amori 17-831 frá Snartarstöðum í 1.395 ær, Berki 17-842 frá Kjalvarastöðum í 1.245 ær og Heimakletti 16-826 frá Hriflu í 1.235 ær. Af kollóttum hrútum var mest sent úr Fálka 17-825 frá Bassastöðum í 1075 ær og svo Þristi 18-856 frá Stað í Steingrímsfirði í 900 ær.

Mikið er til af upplýsingum um mat á sæði úr einstökum hrútum mörg ár aftur í tímann. Það væri mjög áhugavert að sjá hvort eitthvert samhengi væri þar á milli við fanghlutfall. Því var haft samband við LbhÍ og Tinna Kristjánsdóttir frá Meiri Tungu ætlað að taka það sem Bsc verkefni.

Ármann Sverrisson er aðstoðarmaður við sæðistöku, leiðir hrútana fram og sér um akstur á hrútasæði austur í sveitir. Páll Stefánsson dýralæknir sér um gæðamat á sæði og sæðisblöndun. Páll Þórarinnsson sér um sæðistöku og gegningar í hrútahúsi. Þóra Þórarinsdóttir fyllir á sæðisstráin, gengur frá pöntunum, sér um þrif og akstur í uppsveitir. Ólafur Þór Þórarinnsson sér um

Blossi frá Teigi 16-837. Ljósmynd Halla Eygló Sveinsdóttir

akstur á sæði til Reykjavíkur en Sveinn Sigurmundsson sér um skipulag, tekur við pöntunum og deilir út sæðinu.

Kynbótastöð.

Kynbótastöð ehf. sér um sæðingastarfsemi á Suður- og Austurlandi en þar voru framkvæmdar 21.147 sæðingar árið 2020 sem er 46 % sæðinga í landinu. Á Búnaðarsambandsvæðinu voru 18.697 sæðingar sem er fækkun um 1.670 sæðingar en á öllu svæðinu var fjölgun um 1.518 sæðingar milli ára.

Gestur Jens Hallgrímsson á Blöndubakka sinnir svæðinu kringum Egilsstaði, auk Hánefsstaða og Skorrastaða en Sigurður Max Jónsson á Sköldólfsstöðum í Breiðdal sinnir kúabúum á Suður-Fjörðum. Aðrir frjótæknar eru; Orri Brandsson fyrir Austur Skaftafellsýslu, Sigríður Böðvarsdóttir

fyrir Skaftárhrepp, Hermann Árnason á Hvolsvelli sér um svæðið austan Hvolsvallar og að Vík. Guðmundur Jón Skúla-son sér um vesturhluta Rangárvallasýslu og hluta Flóans. Úfhéðinn Sigumundsson er í uppsveitum Árnessýslu, en Bragi Ágústsson á Selfossi er með lágsveitir og vesturhluta Árnessýslu. Aðrir afleysingamenn eru Halldór Eiðsson, Birkir Þrastar-son, Bjarki Guðmundsson, Eypór Karl Ingason og Bergur Sigfússon í Austurhlíð í Skaftártungu sem kom inn sem nýr afleysingamaður. Friðrik Reynisson er afleysingamaður í Austur-Skaftafellssýslu.

Klaufsnyrting var framkvæmd á 5.600 kúm á 100 kúabúum á síðasta ári sem er svipað og árið á undan. Meðalverð á kú var um 1.800 kr. Birkir Þrastarson frá Hæli sér um klaufsnyrtinguna. Það líður að endurnýjun á básnum sem keyptur var árið 2007 og hefur reynst afar vel.

Rekstrarkostnaður bílanna var tæpar 58 kr/km með afskriftum en kostnaður án afskrifta var rúmar 35 kr/km. Ákveðið var að afskrifa bílana um 20% á ári í stað 10% á ári sem er nær lagi miðað við þann mikla akstur sem er á þeim. Hagstæðustu bílarnir fara niður í 35 kr/km með afskriftum. Mikil þróun hefur verið í gerð rafbíla. Um leið og völ er á heppilegum rafbíl til nota í sæðingum þá mun Kynbótastöð ehf festa kaup á slíkum bíl. Hann þarf að hafa fjórhjóladrif og raundrægni allt að 350 km við krefjandi aðstæður sem er þung færð vindur og kuldi.

	HiLux 2015	Nissan Qashqai 2015	Isuzu D-Max 2019	Nissan Qashqai 2019	Subaru Impreza 2006	Benz Atego Klaufskurð	Subaru Forester 2016	Qashqai 2020	HiLux 2007	Meðaltal sæðingabíla
	AN-A87	EP-M68	AFL70	RUY62	PP-033	NG-056	LF-K61	LVL35	MP-526	
Eldsneyti	359.920	273.440	847.328	763.247	89.142	352.272	887.481	390.620	196.996	462.272
Dekk	11.210	3.630	51.234	111.624	13.718	23.601	152.642	146.605	35.389	61.073
Viðgerðir/Smurning	81.882	612.864	290.391	965.226	185.770	503.039	1.065.543	161.466	73.149	437.703
Skattar	35.850	8.325	39.450	21.450	40.050	125.546	25.350	8.757	43.650	38.714
Tryggingar	136.106	136.106	195.202	191.294	136.106	161.954	136.106	120.072	136.106	149.895
Annað		78.906				15.331	7.600			33.946
Afskriftir/sölutap/hagn	293.902	2.697.222	842.350	721.974	25.748	240.570	627.504	862.236	37.179	705.409
Samtals	918.870	3.810.493	2.265.955	2.774.815	490.534	1.422.313	2.902.226	1.689.756	522.469	16.797.431
Staða mælis í upphafi árs	79.862	297.694	13.220	41.959	404.790	306.111	280.415	0	186.000	
Staða mælis í lok árs	102.086	321.500	65.000	107.687	409.489	314.740	349.681	36.824	199.371	
Áætlaður akstur á ári	22.224	23.806	51.780	65.728	4.699	8.629	69.266	36.824	13.371	296.327
Kostnaður á km án afskr.	28.12	46.76	27.49	31.23	98.91	136.95	32.84	22.47	36.29	35.26
Kostnaður á km m. afskr.	41.35	160.06	43.76	42.22	104.39	164.83	41.90	45.89	39.07	56.69
Eldsneyti og skattar á km	17.81	11.84	17.13	11.94	27.49	55.37	13.18	10.85	18.00	20.40
Lítrar á 100 km.	9.47	6.72	9.57	6.79	11.10	23.88	7.49	6.20	6.95	9.80

Tafla 3. Rekstrarkostnaður sæðingabíla 2020

Fanghlutfall í sæðingum lækkaði því miður úr 64 % miðað við 56 daga frá 1. sæðingu í 63 %. Lækkun í fanghlutfalli er áhyggjuefni en til hefur staðið að vera með beiðslisgreiningarnámskeið fyrir bændur sem hefur frestast út af samkomutakmörkunum. Stöðugt eftirlit er með árangri frjótækna og í september héldum við samræmingarfund á Stóra-Ármóti með frjótæknum þar sem þeir báru saman bækur sínar og farið var yfir verklag og vinnubrögð. Fundurinn var mjög gagnlegur en þar var m.a. rætt um margskráningar frjótækna frá því að pöntun á sæðingu er gerð og þangað til að búíð er að ganga frá skráningum í Huppu. Framtíðin hlýtur að vera að pantanir og skráning fari saman og skráð sé í Huppu um leið og sæðingu er lokið.

Lokaorð

Rekstrartekjur fyrirtækjanna með Stóra-Ármóti eru 318,6 milljónir sem er heldur aukning frá fyrra ári. Rekstrargjöld eru 313,9 milljónir og er því rekstrarhagnaður upp á 4,7 milljónir. Fjármunaliðir skila 7,4 milljónum sem er meira en á fyrra ári en markaðsverðbréfin skiluðu rúmum 2 milljónum meira nú en í fyrra. Hagnaður með vaxtatekjum er því 12,1 milljónir króna en eftir skatta er það 10,1 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er eigið fé 267,2 milljónir. Eignir eru alls 311,7 milljónir. Veltufjármunir eru 164,7 milljónir á móti 160,3 milljónum. Eiginfjárhlutfall er 94 %.

Bændabókhaldið veltir 43,9 milljónum og er með 815 þúsund í tap.

Kynbótastöð ehf. er með veltu upp á 174,2 milljónir og hagnað upp á 1,8 milljónir króna þrátt fyrir að sæðingagjöld voru óbreytt á árinu.

Búnaðarsambandið er með veltu sem nemur 57,7 milljónum og tap upp á 1,3 milljónir en þegar búíð var að taka tillit til dótturfélags og skatta er hagnaður rúmar 10 milljónir.

Rekstrartekjur á Stóra Ármóti voru 61,4 milljónir en rekstrargjöld eru 55,8 milljónir og hagnaður 4,1 milljónir þegar búíð er að taka tillit til skatta og fjármagnsliða.

Rekstur fyrirtækjanna er í jafnvægi og niðurstaðan vel ásættanleg.

Búnaðarsambandið er með 1.226 félagsmenn í 35 aðildarfélögum. Nú stefnir í að félagskerfi bænda verði einfaldað og búgreinafélögin sameinist BÍ. Samþykktum Búnaðarsambandsins

verður að breyta og laga að samþykktum BÍ og nýjum veruleika. Óformlegar viðræður eru hafnar við Búnaðarsamband Austur Skaftfellinga að þeir gerist aðilar að Búnaðarsambandinu en í nýjum tillögum um félagskerfið er gert ráð fyrir því að 2 fulltrúar komi inn á Búnaðarþing fyrir Suðurland. Einn fyrir Skaftafellssýslurnar og annar fyrir Árnes- og Rangárvallasýslu. Vel mætti hugsa að kosning svæðisbundinna fulltrúa búgreinadeilda til Búnaðarþings færi fram á aðalfundi samtakanna. Í vinnu BÍ um endurskipulagningu félagskerfisins kom skýrt fram að mikilvægt væri að efla starfsemi búnaðarsambanda enda eru þau grasrótarsamtök bænda og félaga þeirra heima í héraði og um leið að auka samstarf og tengsl þeirra við Bændasamtökin.

Stefna Búnaðarsambandsins er að vinna í sem mestum og bestum tengslum við bændur og félög þeirra á svæðinu. Stóra spurningin er hinsvegar alltaf hvernig koma þau að sem mestu gagni fyrir bændur.

Að lokum þakkar undirritaður bændum og samstarfsfólki ánægjulegt samstarf á liðnu ári.

Sveinn Sigurmundsson

Kýr á Stóra-Ármóti. Ljósmynd Halla Eygló Sveinsdóttir

Innflutningur á erfðafni úr Angus gripum frá Noregi til Íslands

Þegar ákveðið var að auka gæði íslenskrar nautakjötsframleiðslu varð Aberdeen Angus kynið fyrir valinu m.a vegna þess að það eru góð beitardýr og nýta gróffóður vel. Leitað var til frænda okkar í Noregi um að fá aðgang að ræktunarstarfi þeirra. Í framhaldi af því var gerð reglugerð sem heimilar innflutning á sæði og fósturvísunum úr Angus gripum frá Noregi.

Ákveðið var að byggja einangrunarstöð á Stóra-Ármóti og haustið 2017 voru fluttir inn fósturvísar frá Noregi. Þeir voru settir upp í íslenskar kýr í desember og í september 2018 fæddust 12 kálfar, 5 naut og 7 kvígur. Kálfarnir voru undan Lis Great Tigre nema einn nautkálfur sem var undan First Boyd og hlaut nafnið Draumur.

Kálfarnir fóru í 9 mánaða einangrun og sýndu strax góða vaxtargetu og þá sérstaklega Draumur sem var að vaxa um 1700 gr á dag. Við lok einangrunar var tekið sæði úr nautunum sem stóð kúa- og nautgripabændum á Íslandi til boða. Nautin voru svo seld í holdanautahjarðir. Kvígurnar voru síðan fluttar á næsta bæ sem er Stóra-Ármót, sæddar með sæði úr Draumi og fósturvísunum skolað úr þeim. Það náðust 46 fósturvísar sem seldir voru til bænda. Nú hafa 40 vísar verið settir upp í kýr og

staðfest fang í 8 kúm

Árið 2019 fæddust svo 11 kálfar, 4 naut og 7 kvígur. Þeir voru undan Hovin Hauk, Horgen Erie og Lis Great Tigre. Kálfarnir undan Hovin Hauk voru áberandi langvaxnir og með mikinn vaxtarhraða og nautið Haukur var að vaxa 1835 gr á dag

Sopinn er góður. Ljósmynd Halla Eygló Sveinsdóttir

fyrsta árið. Kálfarnir undan Horgen Erie voru mun lágfættari en vel holdfylltir. Sæðistaka að lokinni einangrun gekk vel en meiri áhersla var lögð á tamningu og umgengni.

Síðasta sumar fæddust 6 kálfar undan Emil av Lillebakken, 3 kvígur og 3 naut en 2 kýr létu kálfum sínum rétt fyrir burð

Nautkálfarnir 9 talsins voru seldir bændum að lokinni sæðistöku bæði árin en alls voru teknir 6.500 skammtar úr þeim áður. Bændur hafa þegar notað um 2.000 skammta en fyrstu blendingskálfarnir fæddust síðasta vor. Kvígurnar eru orðnar 16 og voru 13 þeirra sæddar með Jens av Grani. Þær hafa allar fest fang og eru byrjaðar að bera þegar þetta er ritað. Þá bera 3 kýr með kálfum undan Emil av Lillebakken í sumar.

Fyrirhugað er að koma upp hjörð með allt að 25 hreinræktuðum Angus kúm á einangrunarstöðinni og sæða þær með bestu Angus nautunum sem völ er á í

Valur-ET 19402. Ljósmynd Halla Eygló Sveinsdóttir

Noregi. Að lokinni 9 mánaða sóttkví innan einangrunarstöðvarinnar er heimilt að selja lifandi grip til bænda en holdanautabændur sækjast eftir því að fá þarfanaut í hjarðir sínar en margir koma sér líka upp aðstöðu til að geta notað sæðingar. Á næstu árum mun Nautís selja lifandi grip bæði naut og kvígur til bænda auk þess sem fósturvísar verða skolaðir úr völdum gripum.

Afturhlutinn á Emma, Erp og Eðal. Ljósmynd Sveinn Sigurmundsson

Íslendingar hafa fengið aðgang að ræktunarstarfi Norðmanna með Angus kynið og fá að flytja inn besta erfðaeefnið sem völ er á hverju sinni.

Nú í vetur hafa kálfarnir 6 undan Emil av Lillebakken þroskast og tamist vel. Þetta eru snotrir, jafnvaxnir og geðgóðir gripir. Nautin hafa vaxið nærri 1600 gr/dag að jafnaði og kvígurnar milli 1200 - 1300 gr/dag. Kálfarnir eru viðraðir af og til í gerði fyrir utan stöðina og svo voru settar upp læsigrindur sem gerir alla meðhöndlun mun auðveldari.

Kvígurnar sem fæddar voru 2018 hafa verið að

bera í febrúar/mars en þær höfðu verið sæddar með Jens av Grani. Þegar þetta er ritað hafa 6 kálfar fæðst, 3 kvígur og 3 naut. Burður hefur gengið vel og eru kvígurnar góðar mæður.

Fyrirhugað er að skola einhverjar af þessum kvígum en þeir fósturvísar verða að notast innan búans. Það fer engin gripur út af búinu fyrr en að lokinni 9 mánaða einangrun.

Búið er að panta 50 sæðisskammta úr Laurens av Krogdal og 20 fósturvísa sem verða teknir með vorinu.

Angus kvíguhópur, fæddar 2019. Ljósmynd Halla Eygló Sveinsdóttir

112. aðalfundur

Búnaðarsambands Suðurlands

haldinn 18. nóvember 2020 sem fjarfundur

1. Fundarsetning og ávarp - Gunnar Kr. Eiríksson formaður BSSL.

Gunnar Kr. Eiríksson á Túnsbergi setti fundinn með fjarfundabúnaði kl 13 og bauð fulltrúa og gesti velkomna að skjánum og þar með á fundinn. Hann gerði það að tillögu sinni að Sigurður Eypórsson framkvæmdastjóri BÍ stýrði fundi og að Gunnar Ríkharðsson starfsmaður BSSL ritaði fundargerð. Formaður fór yfir starf stjórnar á liðnu ári en taldi að kynntar breytingar á skipulagi Bændasamtakanna væru óásættanlegar að sínu mati gagnvart Búnaðarsambandi Suðurlands.

2. Ávarp formanns BÍ - Gunnar Þorgeirsson

Ræddi m.a. um nýtt skipulag Bændasamtakanna og lagði áherslu á samstöðu bænda.

Ræddi tollamál og misræmi í skráningu innflutnings og hugsanlegar breytingar í farvatninu. Sagði frá breytingum á útboði tollkvóta sem gefist hefur illa að mati bænda.

Hulda Brynjólfsdóttir og Kjartan Ólafsson lögðu orð í belg varðandi erindi formanns.

3. Farið yfir kjörbréf – Sigurður Eypórsson fundarstjóri

Fundarstjóri lét fulltrúa staðfesta viðveru sína við skjáinn. Niðurstaðan var að mættir voru

34 fulltrúar af 44 sem rétt áttu á fundarsetu frá 23 búnaðarfélögum og 5 búgreinafélögum.

Sjá töflu aftast í fundargerð.

4. Reikningar BSSL og skýrsla framkvæmdastjóra: Sveinn Sigurmundsson.

Sveinn fór yfir reikninga Búnaðarsambandsins og helstu lykiltölur dótturfyrirtækjanna ásamt helstu atriðum úr starfseminni.

Rekstrartekjur fyrirtækjanna með Stóra-Ármóti eru 334 milljónir en þegar búið er að taka innbyrðis sölu milli fyrirtækjanna út eru það 309,7 milljónir sem er aukning frá fyrra ári úr 291 milljónum. Rekstrargjöld eru 306 milljónir og er því rekstrarhagnaður upp á 3,6 milljónir. Fjármunaliðir skila 5,8 milljónum sem er meira en á fyrra ári. Hagnaður með vaxtatekjum er því 9,5 milljónir króna en eftir skatta er það 9,1 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er eigið fé 257,1

milljónir. Eignir eru alls 309 milljónir. Veltu-
fjármunir eru 165,5 milljónir á móti 160,3 mill-
jónir. Eiginfjárhlutfall er 92 %.

Bændabókhaldið veltir 43,8 milljónum og er með 143 þúsund í hagnað.

Kynbótastöð ehf. er með veltu upp á 170,3 mill-
jónir og hagnað upp á 4,7 milljónir króna sem er mikill viðsnúningur frá fyrra ári en þá var tæplega 14 milljón króna tap. Sæðingar á Suðurlandi eru með ódýrustu sæðingar á landinu fyrir utan Eyja-
fjörð.

Búnaðarsambandið er með veltu sem nemur 56,7 milljónum og tap upp á 1,2 milljónir en þegar búið var að taka tillit til dótturfélags og skatta er hagnaður rúmar 9 milljónir.

Rekstrartekjur á Stóra-Ármóti voru 63,2 milljónir en rekstrargjöld eru 58,8 milljónir og hagnaður 5,2 milljónir þegar búið er að taka tillit til skatta og fjármagnsliða.

5. Umræður um skýrslur og reikninga og þeir bornir undir atkvæði

Haraldur Einarsson taldi að hafa ætti bíla Kynbótastöðvar í kaskó tryggingu og spurði hvers vegna kosið var að fá úttekt Creditinfo á rekstri BSSL. Sveinn svaraði og sagði að BSSL hafi ekki beðið um neina úttekt og ekki lagt í neinn kostnað vegna hennar.

Ragnar Sigurðsson spurði varðandi tilraunamál á Stóra-Ármóti. Sveinn sagði að LbhÍ hafi áhuga á að byggja upp aðstöðu á Hvanneyri en hafi ekki mikinn áhuga á að nýta aðstöðu á Stóra-Ármóti.

Samúel spurði hvað hefði verið gert í hagsmunagæslu fyrir bændur á síðasta ári.

Sveinn og Gunnar reifuðu málið en Búnaðarsambandið sinnir marghátuðum verkefnum sem snúa að hagsmunum bænda, má þar m.a. nefna hagkvæmar sæðingar bæði fyrir kýr og kindur, úttektir vegna jarðræktar, landgreiðsna og garðyrkju og auk þess fá félagsmenn 15% afslátt frá raforkuverði sem á búi eins og Stóra-Ármóti nemur 130 þúsundum króna á ári.

Haraldur spurði varðandi framtíðar áform á Stóra-Ármóti. Sveinn taldi mikla möguleika á ýmiss konar starfsemi þar fyrir bændur t.d. námskeiðahald og ýmsar athuganir.

Gunnar Þorgeirsson taldi að tengja þyrfti LbhÍ betur við grasrótina þ.e. bændurna sjálfa. Sagði frá erfiðum samskiptum garðyrkjubænda við forsvarsmenn LbhÍ varðandi starfsemi á Reykjum í Ölfusi. Reikningar BSSL því næst bornir undir atkvæði og samþykktir á rafrænan hátt með öllum greiddum atkvæðum.

6. Oddný Steina Valsdóttir varaformaður BÍ fjallar um tillögur BÍ um breytingar á félagskerfinu. Í nýjum tillögum er m.a. lagt til að bændur hafi beina sjálfstæða aðild að Bændasamtökum Íslands, en aðild þeirra sé ekki í gegnum mismunandi aðildarfélög eins og nú er í flestum tilvikum. Ennfremur er lagt til að búgreinafélögin sameinist Bændasamtökunum og þannig megi samþætta starfsemina betur og auka þannig hagkvæmni, skilvirkni og slagkraft samtakanna. Búnaðarsambönd verði áfram landshlutabundin samtök bænda og sinni skýrt skilgreindum verkefnum.

7. Umræður um erindi Oddnýjar.

Kjartan Ólafsson taldi Bændablaðið mjög gott, nýta þyrfti betur Stóra-Ármót til tilraunastarfsemi og skoða þyrfti vel aðkomu búnaðarsambanda að fyrirhuguðum samtökum bænda. Spurði út í starfsemi RML og tengsl þess við bændur.

Egill Sigurðsson taldi að það væri verið að ýta búnaðarsamböndum til hliðar, ætti að nýta betur sterka stöðu þeirra. Fannst þó ýmislegt gott í kynntum tillögum. Samstaða væri nauðsynleg en alltaf myndu þó hagsmunir einstakra búgreina rekast á að einhverju leyti.

Fannst að tengja ætti áhrif innan kerfisins við upphæð félagsgjalds.

Erlendur í Skarði sagði verkefni hafa verið að færast frá búnaðarsamböndum síðastliðin ár. Ræddi um starfssemi RML og hvort hugsanlega ætti að færa ráðgjafastarfið heim í hérað til búnaðarsambanda aftur.

Jóhann Nikulásson taldi að kynna þyrfti þessar tillögur um nýtt skipulag félagskerfis betur og þær væru ekki nógu mikið unnar ennþá. Tók undir nauðsyn á samstöðu bænda en lagði áherslu á fjárhagslega öflug samtök og samvinnu við afurðasölufyrirtæki. Vildi nýta búnaðarsamböndin betur í nýju skipulagi.

Oddný svaraði framkomnum spurningum og vangaveltum. Taldi málið nokkuð vel kynnt og vel unnið í góðu samstarfi við búgreinafélög enda mest að sækja með aukinni samþættingu þeirra og BÍ.

Einnig væri hægt að skoða betur hvernig RML tengist best væntanlegum heildarsamtökum.

Gunnar Þorgeirsson formaður BÍ taldi að skilgreina ætti vel hver verkefni búnaðarsambanda ættu að vera. Leist ekki á vel á að veltutengja atkvæðavægi til Búnaðarþings.

Haraldur Einarsson minnti á nauðsyn þess að félagsgjald til samtakanna tryggi fjárhagslegan ávinning félaga og sér ákveðin tækifæri í nýju skipulagi.

Trausti Hjálmarsson þakkaði góðan reksur á fyrirtækjum BSSL. Hann taldi margt gott í nýjum tillögum um félagskerfi og hvatti stjórn BSSL til að vinna að framgangi málsins.

Samúel í Bryðjuholti taldi að bara ein leið ætti að vera fyrir fulltrúa inn á Búnaðarþing.

Egill Sigurðsson ræddi betur um atkvæðavægi og einnig að hagtölusöfnun í landbúnaði þyrfti að bæta. Páll Eggertsson á Mýrum vildi auka beint lýðræði við kosningar á fulltrúum á Búnaðarþing.

Gunnar Eiríksson þakkaði góða kynningu á málinu. Lagði áherslu á skýra verkaskiptingu búnaðarsambanda, RML og BÍ. Ræddi einnig um skipan Fagráðs í nautgriparækt og taldi Sunnlendingu standa þar höllum fæti um þessar mundir.

Oddný svaraði. Taldi 5 manna stjórn duga ef Búgreinaráð væri í góðum tengslum við stjórnina. Sagði frá vinnu hóps um verkefni Búnaðarsambanda og taldi nauðsynlegt að þau störfuðu áfram sökum þekkingar á aðstæðum í heimahéraði.

Aðild að BÍ er nú þegar í boði sem bein aðild bónda. Vildi fara varlega í að tengja áhrif við veltu. Lagði áherslu á að það þjónustustig sem hægt væri að bjóða upp á í nýjum samtökum færi eftir þeim slagkrafti sem þau fengju.

Gunnar Þorgeirsson formaður BÍ þakkaði fundarmönnum málefnalega umræðu.

8. Tillaga lögð fram

Tillaga frá stjórn um óbreytt árgjald fyrir árið 2020 eða kr 6.000 á félagsmann

Tillagan var samþykkt með öllum greiddum atkvæðum án umræðu.

9. Kosningar.

Kosið um tvo aðalmenn í stjórn og tvo í varastjórn úr Árnessýslu.

Starfandi stjórnar og varamenn gáfu áfram kost á sér. Aðrar tillögur komu ekki fram og voru þau þeir því sjálfkjörnir

Sem aðalmenn í stjórn: Helgi Eggertsson Kjarri og Gunnar Eiríksson Túnsbergi

Tafla 1. Fjöldi félaga og fulltrúa og mættir fulltrúar á aðalfund 2020

Félag	Félagar	Fulltrúar	Nafn
Búnaðarfélag Austur-Eyjafjallshrepps	16	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Austur-Landeyjahrepps	45	1	Jóhann Nikulásson, Hildisey
Búnaðarfélag Álftavershrepps	15	1	Páll Eggertsson, Mýrum
Búnaðarfélag Ásahrepps	10	1	Egill Sigurðsson, Berustöðum
Búnaðarfélag Bláskógabyggðar	91	2	Trausti Hjálmarsson, Austurhlíð
-----			Daníel Pálsson, Hjármsstöðum
Búnaðarfélag Djúpárhrepps	30	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Dyrhólahrepps	31	1	Magnús Örn Sigurjónsson, Eystri-Pétursey
Búnaðarfélag Eyrarbakka	23	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Fljótshlíðarhrepps	45	1	Páll Eggertsson, Arngeirsstöðum.
Búnaðarfélag Gaulverjabæjarhrepps	41	1	Stefán Geirsson, Gerðum
Búnaðarfélag Gnúpverjahrepps	59	1	Arnór Hans Þrándarson, Þrándarholti
Búnaðarfélag Grímsneshrepps	37	1	Björn Snorrason, Björk
Búnaðarfélag Holtahrepps	34	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Hraungerðishrepps	46	1	Ragnar Sigurðsson, Litla-Ármóti
Búnaðarfélag Hrunamannahrepps	69	2	Benedikt Kristinn Ólafsson, Auðsholti
-----			Þórunn Andrésdóttir, Bryðjuholti
Búnaðarfélag Hvammshrepps	26	1	Ingi Már Björnsson, Suður Fossi
Búnaðarfélag Hvolhrepps	12	1	Bóel Anna Þórisdóttir, Móeiðarholi
Búnaðarfélag Hörgslandshrepps	23	1	Rúnar Þorri Guðnason, Keldunúpi
Búnaðarfélag Kirkjubæjarhrepps	23	1	Sverrir Gíslason, Kirkjubæjarklaustri 2
Búnaðarfélag Landmannahrepps	28	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Leiðvallahrepps	15	1	Arndís Harðardóttir, Efri Ey
Búnaðarfélag Rangárvallahrepps	24	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Sandvíkurhrepps	42	1	Ari Páll Ögmundsson, Stóru-Sandvík.
Búnaðarfélag Skaftártunguhrepps	17	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Skeiðahrepps	44	1	Jón Vilmundarson, Skeiðháholi.
Búnaðarfélag Stokkseyrarhrepps	20	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Vestur-Eyfellinga	44	1	Eyvindur Ágústsson, Stóru-Mörk
Búnaðarfélag Vestur-Landeyjarhrepps	27	1	Ekki mættur
Búnaðarfélag Villingaholtshrepps	59	1	Reynir Þór Jónsson, Hurðarbaki
Búnaðarfélag Ölfushrepps	37	1	Kjartan Þ. Ólafsson, Hlöðutúni
Félag kúabænda á Suðurlandi	262	5	Borghildur Kristinsdóttir, Skarði
-----			Rafn Bergsson, Hólmahjáleigu
-----			Samúel U. Eyjólfsson, Bryðjuholti
-----			Anne B. Hansen, Smjördölum
-----			Haraldur Einarsson, Urriðafossi
Félag sauðfjárbænda í Árnessýslu	88	1	Rúnar Björn Guðmundsson, Vatnsleysu
-----			Ekki mættur
Félag sauðfjárbænda í Rangárvallasýslu	121	3	Berglind Guðgeirsdóttir, Skarði
-----			Hulda Brynjólfssdóttir, Tyrningsstöðum
-----			Ragnar M. Lárusson, Stóra-Dal
Félag sauðfjárbænda í V-Skaftafellssýslu	57	1	Sæunn Káradóttir, Norðurhjáleigu
Félag loðdýrabænda	17	1	Hjalti Logason, Neðri Dal
Alls	1578	44	

Sem varamenn: Ragnar Sigurðsson Litla-Ármóti og Þórunn Andrésdóttir Bryðjuholti.

Kosið um tvo skoðunarmenn reikninga til næstu tveggja ára.

Fram kom tillaga um Rafn Bergsson í Hólma-hjáleigu og Valdimar Guðjónsson í Gaulverjabæ. Aðrar tillögur komu ekki og voru þeir því sjálfkjörnir.

10. Umræður

Jóhann Nikulásson ræddi um atkvæðavægi og skilgreiningu á því. Ræddi um tilraunastarf á Stóra

Ármóti og hvort ætti að leggja aukið fjármagn í að laga aðstöðu þar.

Samúel í Bryðjuholti ræddi um kolefnisjöfnun hjá Kynbótastöðinni.

Kjartan Ólafsson þakkaði gott starf Búnaðarsambandsins og góðan fund en taldi að efla mætti starfið ennfrekar.

Fundarstjóri gaf Gunnari formanni BSSL orðið. Hann þakkaði fundarmönnum traustið við kosningar í stjórn og góðar umræður. Þakkaði og fundarstjóra góða stjórnun og sleit síðan fundi um kl 16:40.

Lög Búnaðarsambands Suðurlands

1.gr.

Búnaðarsamband Suðurlands er samband búnaðar- og búgreinafélaga sem starfa að einhverju eða öllu leyti í Árnessýslu, Rangárvallasýslu og V-Skaftafellssýslu. Það er aðili að Bændasamtökum Íslands. Heimili og varnarþing þess er á Selfossi.

Nái starfssvæði aðildarfélags inn á starfssvæði annars búnaðarsambands skal leitað eftir samstarfs-samningi við það.

2.gr.

Aðild að Búnaðarsambandinu geta átt þeir einstaklingar og lögaðilar, sem þess óska og stunda búrekstur í atvinnuskyni, enda séu þeir félagar í búnaðar- eða búgreinafélagi, sbr.1. gr. Aðild einstaklinga skal óháð því hvort þeir stunda búrekstur í eigin nafni eða annarra. Undir búrekstur fellur hverskonar búfjárrækt, jarðrækt, skógrækt, garðrækt og ylrækt. Einnig eftirfarandi starfsemi fari hún fram á lögbýlum: Eldi og veiðar vatnafiska, nýting hlunninda, framleiðsla, úrvinnsla og þjónusta.

Einstaklingar sem félagar eru í fleiri en einu aðildarfélagi skulu tilnefna eitt þeirra sem sitt aðalfélag, sem þar með ber ábyrgð á aðild þeirra. Samkvæmt því skal Búnaðarsambandið halda skrá yfir aðildarfélög sín og samræmda félagaskrá yfir alla félagsmenn þeirra. Sú félagaskrá er jafnframt félagaskrá Búnaðarsambandsins.

3. gr.

Tilgangur Búnaðarsambandsins er að vera heildar-samtök sunnlenskra bænda og vera í forsvari fyrir sunnlenskan landbúnað.

Efla hvers konar framfarir í landbúnaði, gæta hagsmuna og auka hagsæld þeirra sem landbúnað stunda Að framfylgja á hverjum tíma gildandi löggjöf um íslenskan landbúnað í samstarfi við þá aðila sem annast framkvæmd slíkra laga.

4. gr.

Búnaðarsambandið hyggst ná tilgangi sínum með því að:

- Vera í forsvari fyrir sunnlenskan landbúnað, koma fram fyrir hans hönd og annast kynningu á honum og standa vörð um hagsmuni sunnlenskra bænda.
- Reka ýmis konar þjónustu fyrir bændur, eftir því sem þörf er fyrir á hverjum tíma.
- Styðja hvers konar félagslega starfsemi í héraðinu sem stuðlar að framförum í landbúnaði.
- Annast miðlun fróðleiks og kynningarefnis eftir því sem henta þykir á hverjum tíma.
- Vera tengiliður aðildarfélaganna og félagsmanna við Bændasamtök Íslands. Sjá um kosningu til Búnaðarþings og önnur þau hlutverk sem kveðið er á um í samþykktum Bændasamtaka Íslands.
- Annast ýmis konar umsóknir, eftirlit, umsjón, úttektir og vottun eftir því sem lög og reglur kveða á um.

g) Sjá um rekstur þeirra fyrirtækja sem eru í eigu Búnaðarsambandsins og annast eignir þær, sem eru innan vébanda þess.

5.gr.

Heimilt er Búnaðarsambandinu að innheimta árgjald af félögum. Skal þá hvert aðildarfélag standa skil á greiðslu þess í samræmi við fyrirbyggjandi félagaskrá samkv. 2.gr. Árgjald Búnaðarsambandsins er ákveðið á aðalfundi sambandsins. Gjöldum þessum skal skilað fyrir 1. desember ár hvert ásamt félagatali.

Reikningssár Búnaðarsambandsins er almanaksárið.

6. gr.

Á aðalfundi skulu kosnir fulltrúar til setu á Búnaðarþingi til tveggja ára og jafn margir til vara. Formaður sambandsins skal vera sjálfkjörin sem aðalmaður. Falli atkvæði jöfn skal hlutkesti varpað.

7. gr.

Stjórn Búnaðarsambandsins skal skipuð fimm mönnum. Formaður, varaformaður, ritari og tveir meðstjórnendur. Kosnir skulu jafnmargir til vara. Stjórn og varastjórn skal þannig skipuð: Úr Vestur-Skaftafellssýslu einn stjórnarmaður, úr Rangárvallasýslu tveir og úr Árnessýslu tveir. Stjórnarmenn og varamenn þeirra skulu kosnir til þriggja ára, þannig að Árnesingar skulu kosnir eitt árið, Rangæingar annað árið og Vestur-Skaftafellingar hið þriðja.

Tveir skoðunarmenn reikninga skulu kosnir til tveggja ára í senn og tveir til vara. Skoðunarmaður reikninga skal eigi starfa lengur en sex ár í senn.

Stjórnin skiptir sjálf með sér verkum. Hún ræður framkvæmdastjóra, er sér um daglegan rekstur sambandsins, reikningshald og ráðningu starfsfólks í samráði við stjórn sambandsins.

8.gr.

Aðalfundur Búnaðarsambandsins skal haldinn árlega, eigi síðar en í júní-mánuði. Skal boða til hans með minnst hálfsmánaðar fyrirvara.

Á aðalfundi eiga sæti kjörnir fulltrúar félaga sem aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands hefur samþykkt sem aðildarfélög.

Hvert aðildarfélag á rétt á fulltrúum sem hér segir: Þar sem félagatala er allt að 60, einn fulltrúa.

Þar sem félagatala er 61-120, tvo fulltrúa.

Þar sem félagatala er 121-180, þrjá fulltrúa.

Þar sem félagatala er 181-240, fjóra fulltrúa, o.s.frv.

Auk kjörinna fulltrúa eiga stjórn sambandsins og framkvæmdastjóri þess málfrelsi og tillögurétt, svo og allir félagsmenn aðildarfélaga. Atkvæðisrétt hafa aðeins kjörnir fulltrúar. Þó skal enginn fara með nema eitt atkvæði.

Aðalfundur er lögmætur ef helmingur kjörinna fulltrúa er mættur ásamt meirihluta stjórnar sambandsins. Afl atkvæða ræður úrslitum. Þó þarf 2/3 hluta greiddra atkvæða á lögmætum aðalfundi til þess að lagabreytingar hljóti löglega afgreiðslu, enda hafi tillaga að lagabreytingu verið send út með fundarboði.

Auka fulltrúafund skal halda ef meirihluti stjórnar eða einn þriðji hluti kjörinna fulltrúa krefst þess.

9. gr.

Á aðalfundi skal stjórnin leggja fram til umræðu og afgreiðslu:

1. Reikninga sambandsins fyrir undanfarið ár, áritaða af skoðunarmönnum, ásamt félagaskrá skv. 2. gr.
2. Skýrslu um starfsemi sambandsins undanfarið ár.
3. Fjárhagsáætlun fyrir yfirstandandi reikningsár.
4. Kjósa trúnaðarmenn samkvæmt 7. grein.
5. Kosið skal til Búnaðarþings samkvæmt 6. grein.

10. gr.

Stjórn Búnaðarsambandsins er heimilt að kjósa heiðursfélaga. Hvorki aðalfundur né aðrir opnir fundir eru ályktunarfærir um kjör heiðursfélaga. Fjölda heiðursfélaga skal stilla mjög í hóf. Við kjör heiðursfélaga skal afhenda heiðursskjal undirritað af stjórnarmönnum sambandsins. Heiðursfélögum skal boðið að taka þátt í öllum hátíðarfundum sambandsins. Þeir skulu einnig boðaðir á aðalfund sambandsins og hafa þar málfrelsi og tillögurétt.

11. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar þau hafa verið samþykkt af aðalfundi Búnaðarsambands Suðurlands.

Búnaðarsamband Suðurlands

Ársreikningur

2020

Efnisyfirlit

Bls.

Áritun um faglega aðstoð	2
Undirritun skoðunarmanna	2
Skýrsla stjórnar	3
Rekstrarreikningur	4
Efnahagsreikningur	5
Sjóðstreymi	6
Skýringar	7

Búnaðarsamband Suðurlands
Kt. 490169-6609,
Austurvegi 1, 800 Selfoss

Fagleg aðstoð við gerð ársreiknings

Við höfum veitt faglega aðstoð við gerð ársreiknings Búnaðarsamband Suðurlands fyrir árið 2020 og byggt á þeim upplýsingum sem stjórnendur félagsins hafa lagt fram. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar.

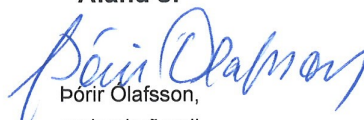
Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum félagsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur.

Við höfum skipulagt og hagað vinnu okkar í samræmi við leiðbeinandi reglur Félags löggiltra endurskoðenda um gerð óendurskoðaðra reikningsskila. Í samræmi við þær reglur fólst aðstoð okkar í því að aðstoða við að setja fram ársreikninginn í samræmi við lög og góða reikningsskilavenju og höfum við í því sambandi tekið ákveðna liði hans til skoðunar.

Endurskoðun eða könnun ársreikningsins hefur ekki farið fram og því er ekki látið í ljós álit á honum.

Selfossi, 29. mars 2021

Áland sf

Þórir Ólafsson,
endurskoðandi

Undirritun skoðunarmanna

Við undirritaðir skoðunarmenn Búnaðarsamband Suðurlands höfum yfirfarið ársreikning sambandsins fyrir árið 2020. Við teljum ársreikninginn vera í samræmi við lög og reglur og samþykktir sambandsins og leggjum til að hann verði samþykktur.

Selfossi, 29. mars 2021

Rafn Bergsson

Valdimar Guðjónsson

Skýrsla stjórnar

Meginstarfsemi félagsins

Búnaðarsamband Suðurlands er samband búnaðar- og búgreinafélaga sem starfa að einhverju eða öllu leyti í Árnessýslu, Rangárvallasýslu og V-Skaftafellssýslu. Það er aðili að Bændasamtökum Íslands.

Starfsemin á árinu

Ársreikningur félagsins er gerður samkvæmt almennum reikningsskilaaðferðum á grundvelli laga um ársreikninga.

Það er álit stjórnar sambandsins að allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu félagsins í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun félagsins, komi fram í ársreikningnum.

Á árinu 2020 var ársveltan Búnaðarsambands Suðurlands kr. 56,4 milljónir og afkoma kr. 10,1 milljónir en afkoma fyrir hlutdeild í afkomu dótturfélaga er kr. 5,9 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. 266,5 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 281,3 milljónir.

Í skýringu 5 á bls. 9 eru upplýsingar um opinbert mat fasteignar félagsins.

Rekstrar- og efnahagsreikningur samstæðu Búnaðarsambands Suðurlands er í skýringum, bls. 13-14.

Stjórn sambandsins leggur til að hagnaður ársins færður á eigið fé eins og fram kemur í skýringu 9 á bls. 11 varðandi meðferð rekstrarniðurstöðu.

Framtíðarhorfur

Gert er ráð fyrir að rekstur sambandsins og dótturfélaga á árinu 2021 verði með svipuðu sniði og undangengið ár. Ekki er gert ráð fyrir að COVID 19 hafi bein áhrif á rekstur félagsins á árinu 2021.

Stjórn og framkvæmdastjóri Búnaðarsambands Suðurlands staðfesta hér með ársreikning sambandsins fyrir árið 2020 með áritun sinni.

Selfossi, 30. mars 2021,

Í stjórn:

Gunnar Kr. Eiríksson
Gunnar Kr. Eiríksson

Ragnar M. Lárusson
Ragnar M. Lárusson

Helgi Eggertsson
Helgi Eggertsson

Erlendur Ingvarsson
Erlendur Ingvarsson

Björn H. Snorrason
Björn H. Snorrason

Sveinn Sigurmundsson
Framkvæmdastjóri
Sveinn Sigurmundsson

Rekstrarreikningur ársins 2020

	Skýr	2020	2019
Rekstrartekjur samtals			
Seld þjónusta og afurðir		32.164.374	31.996.185
Starfsfé		12.594.907	13.026.433
Aðrar tekjur		11.608.400	11.696.080
Rekstrartekjur samtals		<u>56.367.681</u>	<u>56.718.698</u>
Rekstrargjöld			
Rekstarvörur		6.226	537.625
Laun og annar starfsmannakostnaður	2	26.013.193	28.332.515
Bifreiða og ferðakostnaður		3.020.628	3.889.861
Annar rekstrarkostnaður		26.409.766	26.759.610
Afskriftir		<u>2.260.009</u>	<u>2.006.918</u>
		<u>57.709.822</u>	<u>61.526.529</u>
Rekstrarhagnaður (-tap)		(1.342.141)	(4.807.831)
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur og verðbætur		1.855.470	213.161
Markaðsverðbréf		5.440.829	3.352.549
Vaxtagjöld og verðbætur		<u>(100.159)</u>	<u>(6.532)</u>
	3	<u>7.196.140</u>	<u>3.559.178</u>
Hagnaður (tap) fyrir hlutdeildartekjur		5.853.999	(1.248.653)
Áhrif af rekstri dótturfélaga		5.075.747	10.075.608
Hagnaður fyrir skatta		10.929.746	8.826.955
Tekjuskattur (lækkun)		824.220	(246.311)
Hagnaður ársins		<u><u>10.105.526</u></u>	<u><u>9.073.266</u></u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2020

Eignir	Skýr	31.12.2020	31.12.2019
Fastafjármunir			
Varanlegir rekstrarfjármunir:	4		
Fasteignir og lóðir		13.714.660	15.335.383
Bífreiðar, áhöld og tæki		1.975.740	2.615.026
		<u>15.690.400</u>	<u>17.950.409</u>
Varanlegir rekstrarfjármunir samtals		15.690.400	17.950.409
Áhættufjármunir og langtímakröfur:	5		
Fjárfestingaverðbréf		229.832	229.832
Dótturfélög		100.639.876	95.564.129
		<u>100.869.708</u>	<u>95.793.961</u>
Fastafjármunir samtals		116.560.108	113.744.370
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur	6	1.368.695	2.551.245
Tengdir aðilar	11	83.791.220	91.466.844
Aðrar kröfur og fyrirframgr. kostnaður	6	80.581	974.450
Markaðsverðbréf	7	60.961.389	58.691.189
Handbært fé	6	18.545.874	11.819.429
		<u>164.747.759</u>	<u>165.503.157</u>
Eignir samtals		<u>281.307.867</u>	<u>279.247.527</u>
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé	8		
Óráðstafað eigið fé		266.519.520	256.413.994
		<u>266.519.520</u>	<u>256.413.994</u>
Skuldir			
Skuldbindingar:			
Tekjuskattskuldbinding	9	5.287.660	4.463.440
Skammtímaskuldir:			
Tengdir aðilar	11	0	6.532.473
Viðskiptaskuldir	10	2.339.585	1.988.560
Ýmsar skammtímaskuldir	10	7.161.102	9.849.060
Skattar ársins	10	0	0
		<u>9.500.687</u>	<u>18.370.093</u>
Skuldir samtals		14.788.347	22.833.533
Eigið fé og skuldir samtals		<u>281.307.867</u>	<u>279.247.527</u>
Aðrar upplýsingar	12		

Sjóðstreymi ársins 2020

	Skýr	2020	2019
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Hagnaður ársins		10.105.526	9.073.266
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	4	2.260.009	2.006.918
Hlutdeild í afkomu dótturfélaga		(5.075.747)	(10.075.608)
Tekjuskattskuldbinding		824.220	271.297
		<u>8.114.008</u>	<u>1.275.873</u>
Lækkun (hækkun) rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		2.076.419	3.273.118
Hækkun rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		<u>(2.336.933)</u>	<u>1.319.388</u>
		<u>(260.514)</u>	<u>4.592.506</u>
Handbært fé frá rekstri		<u>7.853.494</u>	<u>5.868.379</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Hækkun á hlutabréfum		<u>(2.270.200)</u>	<u>534.205</u>
		<u>(2.270.200)</u>	<u>534.205</u>
Fjármögnunarahreyfingar			
Skammtímalán, breyting		<u>1.143.151</u>	<u>(6.027.885)</u>
		<u>1.143.151</u>	<u>(6.027.885)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		6.726.445	374.699
Handbært fé í byrjun árs		<u>11.819.429</u>	<u>11.444.730</u>
Handbært fé í árslok		<u>18.545.874</u>	<u>11.819.429</u>
Aðrar upplýsingar			
Innborganir (útgreiðslur) í sjóðstreymi greinast þannig:			
Greiddir vextir og verðbætur ársins		(100.159)	(6.532)
Innborgaðar vaxtatekjur		1.855.470	213.161

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

1.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga. Markaðsverðbréf eru færð á markaðsverði í árslok að teknu tilliti til niðurfærslu. Að öðru leyti er ársreikningurinn byggður á kostnaðarverðsreikningsskilum. Gerð er hér grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og árið á undan.

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stöð í góðri reikningsskilavenju en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlaun reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

1.2 Innlaun tekna

Tekjur í rekstrarreikningi samanstanda af sölu á vöru og þjónustu að frádregnum virðisaukaskatti og afsláttum auk framlaga og félagsgjalda. Tekjur af vöru og þjónustusölu eru færðar við afhendingu. Framlög og starfsfé eru færð við móttöku.

1.3 Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Vaxtatekjur eru tekjufærðar miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu skuldabréfaeignar og vaxtatekjur vegna bankainnistæðna og viðskiptakrafna eru tekjufærðar nema vafi leiki á um innheimtu þeirra.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í ÍSK á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu skulda og innheimtu krafna er færður í rekstrarreikning sem og áfallinn gengismunur á eignir og skuldir í lok ársins.

1.4 Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum.

Afskriftir eru reiknaðar samkvæmt beinlínuaðferð þannig mismunur á kostnaðar-/endurmetnu verði og hrakvirði færist til gjalda á áætluðum endingartíma eignanna, sem er sem hér segir:

Fasteign	33 ár
Bifreiðar	5-8 ár
Áhöld og búnaður	5-7 ár

Hagnaður/tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söludegi og er hluti af rekstrarhagnaði (-tapi).

1.5 Eignarhlutar í dótturfélögum

Dótturfélög eru félög þar sem móðurfélagið fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar móðurfélagið hefur vald til ákvörðunartöku um fjármál og rekstur dótturfélagsins. Eignarhlutar í dótturfélögum er færðir samkvæmt hlutdeildaraðferð og er hlutdeild í afkomu færð til tekna í rekstrarreikningi. Tap dótturfélaga umfram hlutdeild er aðeins gjaldfært hafi félagið gengist í ábyrgð eða stofnað til skuldbindinga fyrir þeirra hönd.

1.6 Verð- og gengistryggðar eignir og skuldir

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á því gengi sem síðast var skráð á árinu. Verðtryggðar eignir og skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í janúar 2018. Áfallinn gengismunur og verðbætur á höfuðstól eigna og skulda eru færðar í rekstrarreikning.

Skýringar

1.7 Fjárfestingarverðbréf

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til niðurfærslu. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift heldur er myndaður mótreikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni.

1.9 Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum sambandsins.

1.10 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru færð í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samanstendur af sjóði og óbundnum bankainnstæðum.

1.11 Hlutfé

Almennt hlutfé er flokkað sem eigið fé.

1.12 Tekjuskattur

Mismunur reiknaðs tekjuskatts samkvæmt rekstrarreikningi og þess tekjuskatts, sem reiknast af skattskyldum hagnaði ársins og fellur til greiðslu á næsta reikningsári, færast til skuldar í efnahagsreikningi sem tekjuskattskuldbinding eða -inneign. Mismunur þessi stafar af því að skattskyldur hagnaður samkvæmt skattframtali miðast við aðrar forsendur heldur en hagnaður fyrir skatta samkvæmt rekstrarreikningi, og er þar í meginatriðum um að ræða tímamismun vegna innlausnar tekna og gjalda.

Tekjuskattskuldbindingin svarar að jafnaði til þess tekjuskatts, sem eftir gildandi skattalögum kæmi til greiðslu, ef eignir félagsins væru seldar eða innleystar á bókfærðu verði.

1.14 Arður

Arður er færður í ársreikning þegar hluthafafundur hefur samþykkt að greiða arðinn út.

1.15 Samanburðarfjárhæðir

Þar sem við á hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Skýringar

	2020	2019
2. Laun og annar starfsmannakostnaður		
Laun og annar starfsmannakostnaður greinast þannig:		
Vinnulaun	20.791.586	22.619.058
Tryggingagjald	1.587.435	1.808.551
Mótframlag í lífeyrissjóð	2.758.202	3.038.074
Sjúkra og orlofssjóðir	345.518	260.798
Áunnið orlof	(411.641)	34.616
Annar starfsmannakostnaður	942.093	571.418
	<u>26.013.193</u>	<u>28.332.515</u>
Meðalfjöldi stöðugilda	2	2

3. Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld greinast þannig:

Fjármunatekjur		
Vaxtatekjur af bankainnistæðum	1.814.177	135.976
Aðrar vaxtatekjur	41.293	77.185
Heildarverð 1/1	<u>1.855.470</u>	<u>213.161</u>
Fjármagnsgjöld		
Dráttarvextir	(100.159)	(6.532)
Heildarverð 1/1	<u>(100.159)</u>	<u>(6.532)</u>
Markaðsverðbréf		
Markaðsverðbréf	5.440.829	3.352.549
	<u>7.196.140</u>	<u>3.559.178</u>

4. Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig:

	Fasteignir	Áhöld og tæki	Bifreiðar	Samtals
Stofnverð 1/1	54.024.134	5.882.302	8.144.998	68.051.434
Afskrifað 1/1	<u>(38.688.749)</u>	<u>(5.376.478)</u>	<u>(6.035.798)</u>	<u>(50.101.025)</u>
	15.335.385	505.824	2.109.200	17.950.409
Afskrift ársins	<u>(1.620.723)</u>	<u>(10.061)</u>	<u>(629.225)</u>	<u>(2.260.009)</u>
Bókfært verð 31/12	<u>13.714.662</u>	<u>495.763</u>	<u>1.479.975</u>	<u>15.690.400</u>
Stofnverð 31/12	54.024.134	5.882.302	8.144.998	68.051.434
Afskriftarhlutföll	3%	20%	15-20%	
Fasteignamat og brunabótamat fasteignar				
		Fasteignamat hús og lóð	Brunabótamat	Bókfært verð
Austurvegur 1-5, Árborg		93.950.000	181.950.000	13.714.662

Skýringar

5. Eignarhlutir í öðrum félögum

Eignarhlutir í öðrum félögum greinast þannig:

Dótturfélög

	Hlutdeild	Nafnverð	Starfsemi
Stóra Ármót ehf	100%	10.000.000	Tilraunabú
Kynbótastöð ehf	100%	500.000	Kynbótastöð
Bændabókhalld ehf	100%	500.000	Bókhald/ráðgjöf

	2020	2019
Staða 1/1	95.564.129	85.448.521
Hlutdeild í afkomu	5.075.747	10.075.608
	<u>100.639.876</u>	<u>95.564.129</u>

Aðrir eignarhlutir

Stofnsjóður SS	0,00%	46.917	46.917
Hlutfé Ístex	0,00%	16.248	16.248
Hlutfé í Nautgripaæktarmiðstöð	33,33%	166.667	166.667
		<u>229.832</u>	<u>229.832</u>

Eignarhlutur í Nautgripaæktarmiðstöðinni ehf er færður á kostnaðarverði.

6. Peningalegar eignir, aðrar en markaðsverðbréf

	2020	2019
Peningalegar eignir greinast þannig:		
Viðskiptakröfur greinast þannig:		
Innlendar viðskiptakröfur	2.398.593	3.464.171
- Niðurfærsla vegna tapsáhættu	(1.029.898)	(912.926)
	<u>1.368.695</u>	<u>2.551.245</u>
Aðrar skammtímakröfur		
Fjármagnstekjuskattur	80.581	974.450
Handbært fé		
Óbundnar bankainnistæður	18.510.923	11.768.798
Sjóður	34.951	50.631
	<u>18.545.874</u>	<u>11.819.429</u>

Skýringar

	2020	2019
7. Markaðsverðbréf		
Markaðsverðbréf greinast þannig:		
Staða 1/1	59.888.968	60.434.074
Seld verðbréf	(3.000.000)	0
Verðbreyting	5.316.531	(545.106)
	<u>62.205.499</u>	<u>59.888.968</u>
Varúðarniðurfærsla 1/1	(1.197.779)	(1.208.682)
Breyting varúðarniðurfærslu	(46.331)	10.903
	<u>(1.244.110)</u>	<u>(1.197.779)</u>
Staða 31/12	<u>60.961.389</u>	<u>58.691.189</u>

8. Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum

Eigið fé 1/1 2019	247.340.728
Hagnaður ársins	<u>9.073.266</u>
Eigið fé 1/1 2020	256.413.994
Hagnaður ársins	<u>10.105.526</u>
Eigið fé 31/12 2020	<u>266.519.520</u>

9. Tekjuskattskuldbinding

Reiknaðir skattar í efnahag eru samkvæmt skattframtali félagsins. Tekjuskattskuldbinding er uppfærð í efnahagsreikningi.

Staða 1/1 2019	(4.709.751)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2019	246.311
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2020	<u>0</u>
Tekjuskattskuldbinding 1/1 2020	(4.463.440)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2020	(824.220)
Tekjuskattur til greiðslu á árinu 2021	<u>0</u>
Tekjuskattskuldbinding 31/12 2020	<u>(5.287.660)</u>

Tekjuskattskuldbinding (inneign) greinist þannig á eftirfarandi liði:

	Staða 31.12.	Staða 1.1.
Varanlegir rekstrarfjármunir	44.116	(1.702.477)
Markaðsverðbréf	(9.069.230)	(9.069.230)
Áhrif af yfirfæranlegu skattalegu tapi	3.737.454	6.308.267
	<u>(5.287.660)</u>	<u>(4.463.440)</u>

Skýringar

11. Peningalegar skuldir

	2020	2019
Viðskiptaskuldir greinast þannig:		
Innlendar viðskiptaskuldir	2.339.585	1.988.560
Aðrar skammtímaskuldir		
Virðisaukaskattur	1.877.900	3.506.210
Ógreiddur kostnaður og aðrir liðir	2.316.112	3.375.760
Afmælisgjafasjóður	2.967.090	2.967.090
	<u>7.161.102</u>	<u>9.849.060</u>

11. Tengdir aðilar

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar eru þeir aðilar sem hafa umtalsverð áhrif á samstæðuna, beint eða óbeint, þ.m.t. eigendur og fjölskyldur þeirra, stórir fjárfestar, lykilstarfsmenn og fjölskyldur sem og aðilar sem er stjórnað af eða eru verulega háðir félögum samstæðunnar, s.s. hlutdeildarfélög og samrekstrarfélög. Viðskipti við tengda aðila hafa verið gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila.

Viðskipt og stöður við tengda aðila	2020	2019
<i>Kröfur</i>		
Kröfur á dótturfélög	83.791.220	91.433.906
Kröfur á hlutdeildarfélag	0	32.938
<i>Skuldir:</i>		
Bændabókhald ehf	0	6.532.473
<i>Hlutdeild í kostnaði:</i>		
Hlutdeild dótturfélaga í rekstrarkostnaði móðurfélags	13.579.676	13.579.676
<i>Aðkeypt frá dótturfélögum:</i>		
Aðkeypt þjónusta	0	10.794.326

12. Aðrar upplýsingar

Veðsetningar

Engar veðsetningar hvíla á eignum sambandsins.

Ábyrgðir

Ábyrgðarskuldbindingar að fjárhæð kr. 3 milljónir króna hvíla á sambandinu vegna Stóra Ármóts ehf og kr. 33,3 milljónir vegna Nautgripærktarmiðstöðvar Íslands ehf.

Skýringar

Samstæðuyfirlit rekstrar ársins 2020

Búnaðarsamband Suðurlands og dótturfélög, Kynbótastöð ehf, Bændabókhalð ehf og Stóra Ármót ehf

	BSSL	Kynbótastöð	Bændabókhalð	Stóra Ármót	Samtals
Rekstrartekjur samtals					
Seld þjónusta og afurðir	32.164.374	85.460.860	42.890.297	52.731.165	213.246.696
Starfsfé	12.594.907	87.039.502	0		99.634.409
Aðrar tekjur	11.608.400	1.674.610	131.000	8.682.870	22.096.880
Innbyrðis sala færð út					(13.579.676)
Rekstrartekjur samtals	56.367.681	174.174.972	43.021.297	61.414.035	321.398.309
Rekstrargjöld					
Rekstarvörur	6.226	40.789.193	0	17.398.693	58.194.112
Aðkeypt þjónusta	0	30.149.645	0	13.878.960	44.028.605
Laun og tengd gjöld	26.013.193	62.112.869	38.053.999		126.180.061
Bifreiða og ferðakostnaður	3.020.628	17.433.902	0	3.416.212	23.870.742
Annar rekstrarkostnaður	26.409.766	11.201.955	5.888.184	15.126.129	58.626.034
Innbyrðis kaup færð út	0				(13.579.676)
Afskriftir	2.260.009	11.084.167	0	6.020.602	19.364.778
	57.709.822	172.771.731	43.942.183	55.840.596	316.684.656
Rekstrarhagnaður (tap)	(1.342.141)	1.403.241	(920.886)	5.573.439	4.713.653
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur og verðbætur	1.855.470	375.899	217.651	1.454.793	3.903.813
Markaðsverðbréf	5.440.829	0	0	0	5.440.829
Vaxtagjöld og verðbætur	(100.159)	(13.442)	(28.344)	(1.799.311)	(1.941.256)
	7.196.140	362.457	189.307	(344.518)	7.403.386
Hagnaður fyrir hlutdeildartekjur	5.853.999	1.765.698	(731.579)	5.228.921	12.117.039
Hlutdeildar- og dótturfélög	5.075.747	0	0	0	0
Hagnaður (tap) fyrir skatta	10.929.746	1.765.698	(731.579)	5.228.921	12.117.039
Tekjuskattur (lækkun)	824.220	0	83.026	1.104.267	2.011.513
Hagnaður (tap) ársins	10.105.526	1.765.698	(814.605)	4.124.654	10.105.526

Skýringar

Samstæðuefnahagsreikningur 31. desember 2020

Eignir	BSSL	Kynbótastöð	Bændabókhald	Stóra Ármót	Samtals
Fastafjármunir					
Varanlegir rekstrarfjármunir:					
Fasteignir og lóðir	13.714.660	382.198	0	54.533.606	68.630.464
Bifreiðar, áhöld og tæki	1.975.740	16.292.892	0	19.514.927	37.783.559
Óefnislegar eigir	0	0	0	186.816	186.816
Varanlegir rekstrarfjármunir samtals	15.690.400	16.675.090	0	74.235.349	106.600.839
Áhættufjármunir og langtímakröfur:					
Fjárfestingaverðbréf	229.832	0	0	44.680.415	44.910.247
Dótturfélög	100.639.876	0	0	0	100.639.876
Dótturfélög færð út					(100.639.876)
	100.869.708	0	0	44.680.415	44.910.247
Fastafjármunir samtals	116.560.108	16.675.090	0	118.915.764	151.511.086
Veltufjármunir					
Viðskiptakröfur	1.368.695	14.302.607	3.605.760	5.561.503	24.838.565
Tengdir aðilar, kröfur	83.791.220	0	0	0	83.791.220
Innbyrðis stöður færðar út					(85.053.012)
Bústofn	0	1.201.000	0	13.255.300	14.456.300
Aðrar kröfur og ffgr. kostnaður	80.581	307.125	14.330	1.784.467	2.186.503
Markaðsverðbréf	60.961.389	0	0	0	60.961.389
Handbært fé	18.545.874	24.927.169	4.396.848	11.123.665	58.993.556
	164.747.759	40.737.901	8.016.938	31.724.935	160.174.521
Eignir samtals	281.307.867	57.412.991	8.016.938	150.640.699	311.685.607
Eigið fé og skuldir					
Eigið fé					
Hlutfé og yfirverðsreikningur	0	500.000	500.000	40.000.000	41.000.000
Óráðstafað eigið fé og óinnleystur hagnaður	266.519.520	(10.439.026)	1.456.959	69.319.143	326.856.596
Eigið fé dótturfélaga fært út					(100.639.876)
	266.519.520	(9.939.026)	1.956.959	109.319.143	267.216.720
Skuldir					
Skuldbindingar:					
Tekjuskattskuldbinding	5.287.660	0	0	7.510.763	12.798.423
Skuldir:					
Skuld við tengda aðila	0	53.659.328	102.000	31.291.684	85.053.012
Viðskiptaskuldir	2.339.585	7.405.097	10.438	2.110.309	11.865.429
Ýmsar skammtímaskuldir	7.161.102	6.287.592	5.947.541	0	19.396.235
Innbyrðis stöður færðar út					(85.053.012)
Skattar ársins	0	0	0	408.800	408.800
	9.500.687	67.352.017	6.059.979	33.810.793	31.670.464
Skuldir samtals	14.788.347	67.352.017	6.059.979	41.321.556	44.468.887
Eigið fé og skuldir samtals	281.307.867	57.412.991	8.016.938	150.640.699	311.685.607

Skýringar

Sundurliðanir, Búnaðarsamband Suðurlands

	2020	2019
Seld þjónusta		
Seld þjónusta	31.552.717	31.432.222
Sala bóka	99.007	72.947
Námskeið	512.650	483.016
Tekjur vegna námskeiða	0	8.000
	<u>32.164.374</u>	<u>31.996.185</u>
Starfsfé		
MAST vegna úttekta	5.650.387	5.549.630
Búnaðarfélag árgjöld	7.023.100	6.994.500
Annað	(78.580)	482.303
	<u>12.594.907</u>	<u>13.026.433</u>
Aðrar tekjur		
Leigutekjur	11.608.400	11.696.080
	<u>11.608.400</u>	<u>11.696.080</u>
Kostnaðarverð seldra vara		
Aðföng til endursölu	6.226	537.625
	<u>6.226</u>	<u>537.625</u>
Laun og annar starfsmannakostnaður		
Vinnulaun	19.951.586	21.844.058
Stjórnarlaun	840.000	775.000
Tryggingagjald	1.587.435	1.808.551
Mótframlag í lífeyrissjóð	2.758.202	3.038.074
Sjúkra- og orlofssjóðir	345.518	260.798
Starfsmannatryggingar	86.909	89.770
Áunnið orlof	(411.641)	34.616
Námskeiðskostnaður	14.900	46.900
Annar starfsmannakostnaður	840.284	434.748
	<u>26.013.193</u>	<u>28.332.515</u>

Skýringar

	2020	2019
Bifreiða- og ferðakostnaður		
Ferðakostnaður starfsmanna	871.200	1.182.800
Bifreiðaafnot	1.235.504	1.446.058
Bensín og olíur	315.590	515.559
Viðgerðir	267.376	17.746
Dekkjakostnaður	17.010	436.510
Skattur og tryggingar	313.948	283.335
Aðkeyptur akstur	0	7.853
	3.020.628	3.889.861
Annar kostnaður		
Fasteignagjöld	1.859.413	2.181.086
Vátrygging húsnæðis	194.503	183.606
Rafmagn og hiti	385.923	391.322
Ræsting og hreinlætisvörur	658.340	552.197
Viðhald húsnæðis	3.339.362	930.459
Aðkeypt þjónusta	9.645.595	10.309.326
Húsaleiga	0	383.545
Annar húsnæðiskostnaður	1.491.717	1.316.702
Áhaldakostnaður	167.461	2.371
Auglýsingar	87.900	90.660
Bókhald og reikningsskil	1.413.549	1.411.100
Fundakostnaður	1.469.960	1.520.055
Handbækur og fagrit	5.360	5.270
Kaffistofa, mótuneyti og risna	845.557	1.085.417
Pappír, prentun og ritföng	142.050	331.631
Póstur og sendingarkostnaður	177.325	235.128
Sími	416.730	484.502
Sérfræðiaðstoð	0	374.100
Styrkir og framlög	101.500	149.155
Tölvukostnaður	1.338.263	1.343.459
Útgáfukostnaður, heimasíða og vefir	770.731	1.879.987
Niðurfærsla krafna	243.319	(33.893)
Þjónustugjöld og bankakostnaður	166.013	108.094
Annar kostnaður	1.489.195	1.524.331
	26.409.766	26.759.610

Búnaðarsamband Suðurlands

Hagnýtar upplýsingar

Heimilisfang:

Austurvegi 1, 800 Selfoss,

aðalsími

480 1800

Starfsfólk:

Netföng

Sími

Sveinn Sigurmundsson, framkvæmdastjóri, gsm 8947146 sveinn@bssl.is

480-1801

Helga Sigurðardóttir, bókhald, netsjórn, ofl. helga@bssl.is

480-1804

Brynja Marvinsdóttir, móttaka, skráning ofl. bssl@bssl.is

480-1800

Starfsmenn Bændabókhalds ehf. og starfsstöð

Ólafur Þór Þórarinsson, Selfossi

oli@bssl.is

480-1802

Björg Agnarsdóttir, Selfossi

bjorg@bssl.is

480-1831

Hansína Kristjánsdóttir, Selfossi

hansina@bssl.is

480-1832

Gunnar Ríkharðsson, Selfossi

gunnar@bssl.is

480-1833

Eiríkur Jónsson, Gýgjarhólskoti

eikiblei@mi.is

486-8987

Sigrún Böðvarsdóttir, Kirkjubæjarklaustri

sigrun@bssl.is

480-1819

Stóra-Ármóti, bústjórar

Hilda Pálmadóttir og Höskuldur Gunnarsson, bústjórar stora-armot@internet.is 482-1058

Starfsmenn Kynbótastöðvar ehf. og starfssvæði:

Bragi Ágústsson

Hluti Flóa, Skeið, Vesturhluti Árn.

871-2056

Úlfhéðinn Sigurmundsson

Hreppar, hluti Tungna

871-5563

Guðmundur Jón Skúlason

Rangárþing frá V-Landeyjum. Hluti Flóa

871-8611

Hermann Árnason

Frá Vík að vesturhluta Landeyja

871-1410

Sigríður Böðvarsdóttir

Skaftárhreppur

871-4719

Klaufskurður Kynbótastöðvar ehf. pantanir:

Birkir Þrastarson, Hæli

897-4482

Kynbótastöð ehf. (sauðfjársæðingar og kúasæðingar):

Sveinn Sigurmundsson,

480-1801

Minum á heimasíðuna **bssl.is**